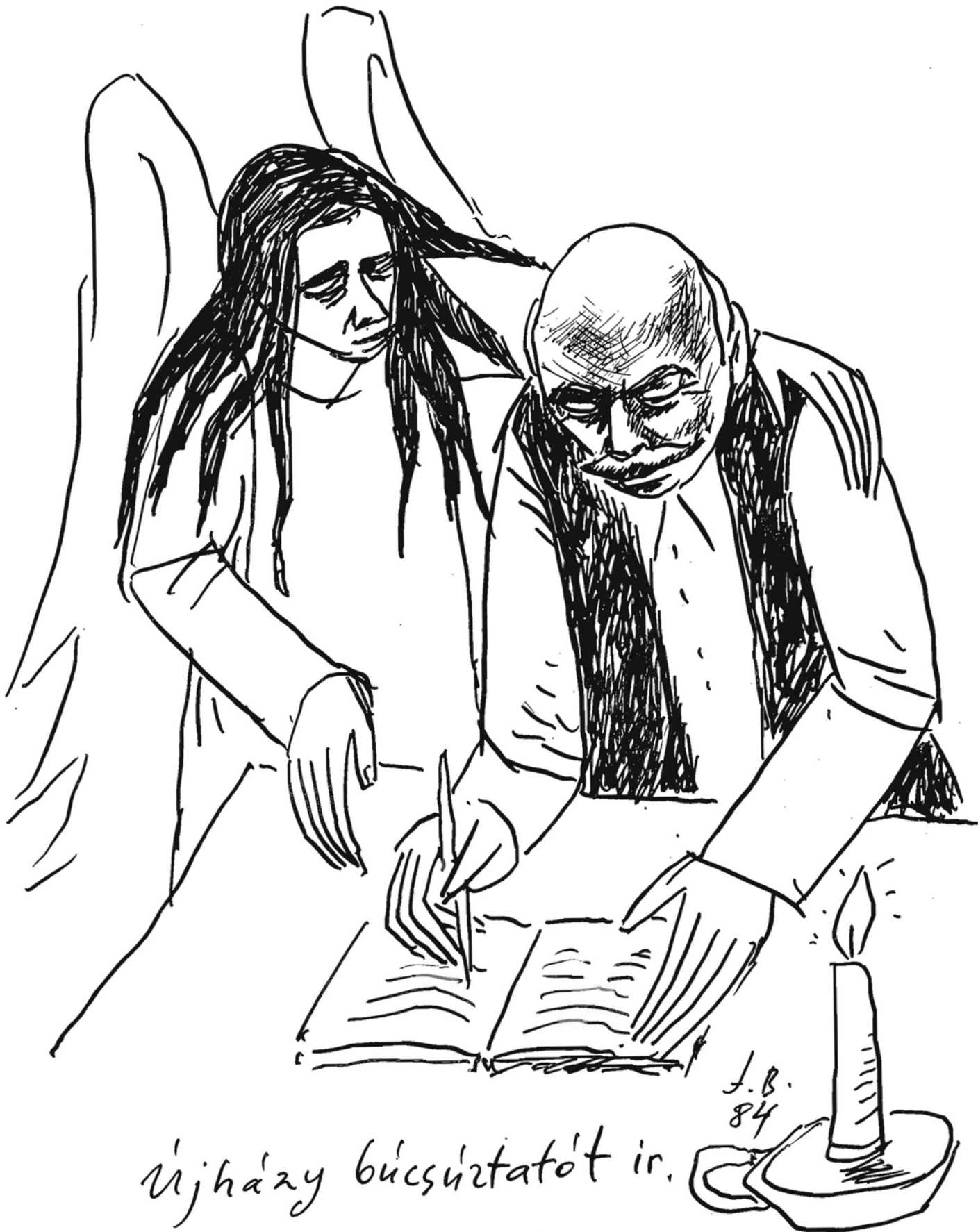

Elsőaldozók

Endrődön 1920 körül

Újházy búcsúztatót ír.

Gyarló földi ember, - Aki a világot
úgy szereted mindig - Csupa fénynek látod;
Mennyi példa kell, hogy - A szivedbe vessék
Hogy a világ egy bús, - Örökös sötétség?

A nap tiündöklését - Vagyja szived-lelked
S azt, hogy éjjel is van szívesen felejtet;
Fényt gyújtasz magadnak - Amitgatásképpen
S ujjongsz egy kis lángnak - A fenger sötétben
(Uj házy M.)

S tudom, ha újra
annyi
gyötödéss
nézne rám,

amennyit

elviseltem

négy

esztendő

Során

és hatalom

adatnék

hogy

fölkelt-
hessetek,

nem volna

oly

kegyetlen

egy sem

közöttetek.

Ott jártam én,
hol égre

kiajt

a borzalom,

ahol a

vad szivekből

kihalt

az irgalom;

Remes

csaták után

fogságban

éltem ott,

hol százszor

boldogabb volt

aki

meghalhatott.

(újházy m.)

Könnyek nevelték, bánat druján
S nem napfényen hármatszemenek.
Mosolygtam én, de szinte félve,
Hogy azzal is csak vetkexem
S hajolt felel talán meleg sziv,
De nem nyílt érte még kezem.

Hazajáró
lelkék
gyötörnek,
Sötét
nehéz
emlékeink
S mikor jártam,
hogy elpihenek
Több lett velem
Számuk megint.
(újházy M.)

J. B.
83

J. 15. 84

Bärrniyeni repa tavaraz - S bärni gardag' ä nyär,
Her vadai ösren mi mast - Lehet värrni annal?
S ha on ösz remonyei - Elmilt, semmine lett
Nem tel adja vissza csak - Uj tavaraz, uj elet!
(Ujkoras: Nr. 214)

Istenem! Hogy bíztam, most jön csak
Mely valóra váltja a sok reménységet...
az élet

És eljött helyette a halál órája,
Lelkem borzalmaival váltva valóságra.
(Vijhazy M.)

Öreg leány fölött Karácsony estején

Atya, anya, hitves s ti
Mosolygó gyermekek!
Horzám hasonló busz sio -
Egy sincs közöttetek.

A bánatot de rég nincs -
Kívül mefosztanom ...
Karácsony estején is
Sötét volt ablakom.

Jalán gyermek-
koromban

En is éreztem
ezt.

De az én
Karácsonyfám

Régóta
a kereszt.

Art küldte
nekem Jézus,
Hogy vele hordaniam,

A róán föltve az élel,
a bánat oldalán.
(Nijharzy)

J.B.
84

S jön a fagy és átjáról
az élet virágain...

Két hónap óta szüntelen gyötörte őt a kín.

A lemondást
tanulgatták

Azóta a
szülők

De szen-
vedésfeled-
tető

[; Öröm
biztatta
őt:]

De menji,
Etelka!
jobb mikor

Nincs még siratni mit,

Boldog, nagy áron keltek el

Nyertél örök ígéretet, - ^{zsenge reményeid.} - Meg mind beteljesül.

Mivel az égi jólepeny - [; Talaszt jegyeseül:]

Jézus örök kertjében a hervadt ág megfogam.

Indulj beken Etelka és virulj fel boldogan.

Itt dveszett néhány tavasz, ott mindig az leszen.

Boldog lélek a búsakért [; Imádkozz szívesen:]

(Zijhary M.)

T.B.84

Virágot tépni jött fagyos kezével a halál,
 Reád veté' szörnyű sremét, te kedves rózsaszál!
 Félve, hogy siet feled, sötét büs szárnyakon,
 Te láttad őt s vártad szelid - [Mosollyal ajkadon!]

*
 Szemünk
 Sírátva
 kínosan,
 De mintha
 tiltaná,
 Csak
 béketűréssel
 lehet
 Tekinteni
 reád,
 Mafasztos
 arcod,
 mely ezer
 Gyötrelmet
 eltápad,
 mutatja,
 fájhata
 szívünk
 [De szánni
 nem szabad!]

J. B.
 84

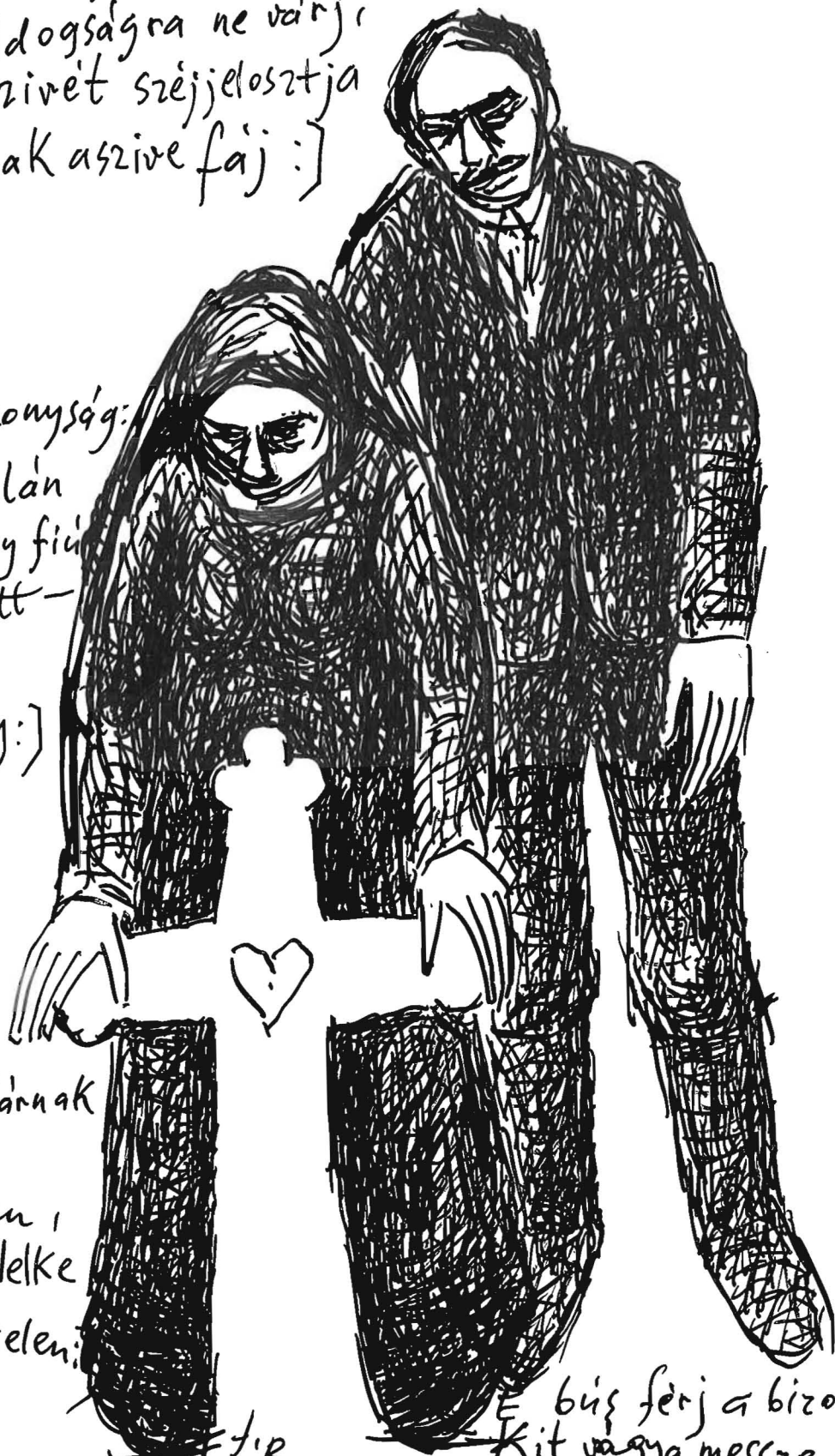
Lezárt ajakkal is reményt
 Nevelve bündetted,
 Hogy e korban miált
 földi lét
 Nem vesztésé' neked:
 Nem hódoltál meg a világ
 Hiúsága előtt
 S halál felelme nem vehet
 [A lelkesen erőt!] (Ujházy M.)

*

Ha sokféle vágyódol,
Boldogságra ne várj,
Ki szíved széjjelosztja
[:Annak a szíve fáj:]

E búz nő a bizonyság:
A föld két oldalán
Két sírban, egy fiú
ott -

[:És itt egy
drága lány:]

S amire a madárnak
Gyors szárnya
Képtelen,
Az anya fájo lelke
[:Azt teszi szüntelen:]

Száll ahhoz
S vissza ehhez
Az Óceánon át,
Meglátogatja sírban
[:Szendergő magzatait:]
(Ujházy M)

E búz férfi a bizonyság,
Kit vágya messze vitt
Keresni a jöletet
[:Mit nem talált meg itt:]

Ki mindig közöttünk vagy
S kedvedre bánsz velünk
Kinek tetteit látjuk -
S kit mégsem ismerünk
Kit szívünk rettege -
Mindennap emlegeti.
Óh hatal nagy hatalmad
Megszokni nem lehet.

Öt hete, ép erőben.
Még azt számolgotam
Az Ég mi áldást enged
Fáradtságom után...
Nem láttam, hogy
kiszérsz és
Te is számolgotod,
Mit engedsz
még szívemnek,
Hány hetet,
hány napot.
(újházy M.)

J. B.

Az Isten szent rendelése
Rajtam is beteljesült
Életem a mulan-
dóság

Tengerében
elmerült,
Még hullámot
vet utánam
Még zohog
a fájdalom
Azután elfog
szimulni,
Megjön
a
szent
nyugalom.

El fog
feledni
a világ

Amint múltnak
az idők,

úgy változnak az emberek,
Eljönnek utánam ők.

S ami alól a kivétel
Olyan végtelen kevés,
Nevemet is nem sokára
Eltörli a feledés.

S ha századokig
gyűjtötem

Volna a tapasztalást

S remeim nem
látta volna

S ajkam nem
mondhatna mást:

Ahik éltek,
ahik élnek

S ahik élni

szógnak még,

Elmennek

a nélkül,

hogy a

Boldográpot

fölkelnek.

(Ujhárym.)

J.B.
84

Kimegyek az éjszakába, ragyognak a csillagok.
 Így gondolkozom magamba: Hát az enyém hol ragyog?
 Amott ragyog, fehér háznál
 szép kedvesem szemében,
 többet ér az valamennyi
 csillag ragyog az égen!

Éjfél előtt
 éjfél tájban
 kezd a csillag ritkulni.
 Kelj fel csárdás kisangyalom
 ha elakarasz indulni!
 - Még most jöttem, már is megyek!
 itt maradni nem lehet!
 - Fáj is nekem az elválás
 kedvesem Isten veled!

X
 7 [Énekelte: édesanyám 1963-ban]

Nem élek sokáig,
nem jutok hazáig
rád hagyom a testamentumom!
... van otthon egy cifra szűrőm
mel egy szép szőnyeg ...
van otthon egy szépen szóló
füzfafurulyám ...
... a ládában találod majd egy
piros kezkerőt ...
add vissza a Juliskámnak,
Isten áldja őt!

*

(Énekelte: édes-
anyám 1963-ban)

Faj de sokat airtam fãrtam
regruta koromban,
mikor fegyver alatt
ãlltam
a kaszãruja
kapuban.

Nehãz
a fegyverem
a vãllamat
nyomja
mãg nehezebb
ej, az a
bãnat
ki sãvemet
nyomja,
mãg nehezebb
sej, az a
bãnat
ki sãvemet
nyomja!

*

J.B.
85

Enkelte: Sõczonè,
Franci nem
(1983 ban)

Deres már a határ
ösrül a vén betyár
Rá se néz már
sohasem a fehérlép.

Nem is vár több
nyarat.

Semmi se marad.
Egyetlen egy hü'
társa a szeremség.

Más se kell
az egész világból
csak a pipa

meg egy pohár bor.

Deres már a határ
ösrül a vén
betyár.

Rá se néz
már

sohasem
a fehérlép.

(Eneklék: a Bella
testvérek 1984-ben)

Alszik már a juhász
mosolyog álmában;
Julesát ölelgeti
a fűskamarában.

[Csettint a nyelvvel;
csókot kapott
éppen!

Jó volt,
pedig csak a
puli nyalta
képen! ;]

*

[Énekeltek
a Bella festmények
édesanyjával 1863-ban]

Réten, réten
sej a kisendrödi réten
elvesztettem a
zsebre való késem,
késem után
a karikagyűrűmet,
galambom!
Az sajnálom
nem a régi
szeretőmet!

J.B.
85

(Énekeltek a Bella testvérek 1984-ben)

Este, este
sej este
akar lenni.

Ez a
kis lány
haza
akar
menni.

Haza menne,
de nincs

kísérője
galambom!

Elkísérem,
leszek én
a szeretője!

*

Esik eső sűrű cseppje sötét felhők alatt.
 Szomorúan verdesi a ragyás csárda falát.
 Jött ablakán süvít a szél benne ócska lámpa
 meg-megforgó hosszú drótján, tüzes már a lángja.
 Vendég ide, hogy is jönne ily cudar időben?
 A csaplárné is alusszik lent a kármentőben,
 mert az ilyen jó madarak már nem igen járnak,
 vége van már réges régen a betyár világnak!
 — Amde mégis ajtónyilik, lassan belép rajta.....
 meglátszik, hogy öszült ember, régi betyár fajta!
 [A csaplárné is nagyot néz, hogy még egyszer helyje:
 Kocsárosné! Száz icce bort! száz szál gyertyát!
 ide az arttalra!:]

(Énekelte: Bella Főzsef
 és Bella Mária 1984-ben)

Ne vess meg
engem
Isten anyja,
fordítsd felém
szent arcodat.

Ha nem teszed
a lelke-
napja a bűn-
örvénnybe csalogat.

J-B-85

Segíts, segíts míg el nem estem.
Tanítsd a végteleletet, hogy ott leszállj
árva lelke: A bűnt rohogva szenvedem!

Megédésül a szenvedésem
ha égve néz bizon szemem.

Liszen nem elhagyott az mégsem,
ki csak feléd esd szüntelen.

Anyá-szerelmed azt vigyázza
minként anyamadar fiát.

Malasztodat te küldöd rája
abrit a bűnnek
férge rágy!

*

(Énekeltte: Telleruè, Vaszkó Ilona 1983 ban.)

1. Boldogasszony
anyánk!
régí nagy pá-
ronánk.

Nagy inségben lévén
igy szölit meg
házánk:

Magyarorszá-
ról,

édes házánk-
ról,

ne feledkez-
zél meg

Szepény
magyarokról.

2. Oh Atya

Istennek
kedves szep,
leánya!

Krisztus Jézus
Anyja!

Szentlélek
máthája!

Magyarországról
édes házánkról
ne feledkez-
zél el

Szepény
magyarok-
ról!

3. Nyisd meg az
éget

Sok hiáltásunkra,
Anyai palástod
fordítsd ottalmunk-
ra. Magyarországról
édes házánkról,

ne feledkez-
zél el
Szepény
magyarokról!

4. Kegyes

Szemeiddel
tekintsd meg
népedet,

Sepéljed áldás-
ra magyar
nemzedet,

Magyarországról
édes házánkról
ne feledkez-
zél el

Szepény
magyarokról!

(Énekelte:
Telleré
1983ban.)